

Republika e Kosovës
Republika Kosovo – Republic of Kosovo
Kuvendi – Skupština – Assembly

VI Saziv

Prolećno zasedanje

Komisija za ekonomski razvoj, infrastrukturu, trgovinu, industriju i regionalni razvoj

Sednica br.64/2019

Priština, 21.5.2019. godine, u 12.00 časova

Zgrada Skupštine, sala N-10

Z A P I S N I K

Sednici su prisustvovali: Sala Berisha Shala, predsednica, Dardan Sejdiu, prvi zamenik predsednika, Memli Krasniqi, Muharrem Nitaj, Veton Berisha i Duda Balje, članovi.

Nepriсутni: Adem Hoxha, drugi zamenik predsednika, Hykmete Bajrami, Lutfi Zharku, Glauk Konjufca i Liburn Aliu, članovi.

Pozvani: Musa Shabani, predsedavajući Odbora Nezavisne komisije za rudnike i minerale (NKRM); Adem Ahmetaj, ministarstvo ekonomskog razvoja – MER (Jedinica za politike i nadgledanje javnih preduzeća – JPNJP).

Ostali učesnici: Avdi Konjuhi, Festim Kutllovci, Azem Rexha, Ramiz Krasniqi i Selvije Kadriu- NKRM; Shahe Kukaj- Krasniqi i Fidaim Spahiu - MRE; Auresa Tafa i Arianit Behrami – Kancelarija za medije; Liridon Gashi - SEEF; Shpëtim Haziri - PG LDK; Vatra Qehaja - LVV; Valtrim Hasani- KDI; i medije.

Pomoćno osoblje komisije: Armend Ademaj, Muhamet Morina, Besim Haliti, Veton Raci, kao i pripravnik Afrim Berisha.

Sednicom je predsedavala Sala Berisha Shala, predsednica komisije.

Dnevni red:

1. Usvajanje dnevnog reda;
2. Usvajanje zapisnika sa sednice 10.4.2019. godine;
3. Razmatranje godišnjeg izveštaja Nezavisne Komisije za Rudnike i Minerale (NKRM) za 2018. godinu;
4. Razmatranje izveštaja učinka centralnih javnih preduzeća za 2017. godinu;
5. Glasanje Odluke Vlade br. 05/85, 22.1.2019. godine, s kojom se ovlašćuje Vladina Komisija za privatizaciju javnog preduzeća „Telekom Kosova“ D.d.“.;
6. Razno.

Predsednica je konstatovala da su ispunjeni uslovi za početak rada komisije i otvorila je sednicu prema dnevnom redu.

1. Usvajanje dnevnog reda

Dardan Sejdiu predložio je da se skine sa dnevnog reda tačka 5 „*Glasanje Odluke Vlade br. 05/85, 22.1.2019. godine, s kojom se ovlašćuje Vladina Komisija za privatizaciju javnog preduzeća „Telekom Kosova“ D.d.*“.; zbog brojnih razloga, pali najbitnije je da mi imamo jednu parlamentarnu anketnu komisiju koja vrši svoj posao što se tiče Telekoma Kosova i ne mislim da možemo ići dalje, bez da ne vidimo finalni izveštaj parlamentarne anketne komisije. Trenutno, ove dve inicijative se preklapaju, jer kako se može nešto privatizovati ako je pod istragom. Isto tako i vrednost imovine u logičnom smislu se odmah obezvređuje.

Memli Krasniqi naglasio je da se ne slaže s predlogom poslanika Dardan Sejdiu, jer se treba odlučiti sa glasanjem tačke 5 i zašto da ne da se odbije. Ne vidim da se svakako nadovezuju ova dva procesa i zahtev Vlade prema obrazloženju koji smo dobili od strane ministarstva nadovezuje se sa jednim sporazumom koji oni imaju sa Evropskom bankom za razvoj i obnovu, koja ako nema odluke od strane Skupštine, ne može ići dalje s finansijskom pomoću procesa restrukturiranja Telekoma Kosova. I objašnjenja koja smo dobili od strane ministra ovde, u slučaju privatizacije Telekoma, prema ovom procesu mogu se desiti tek nakon dve godine. Anketna komisija vršiće svoj posao u naredna dva meseca i izaći će sa jednim izveštajem, i onda se zavisi od drugih koraka koje može da preduzme Skupština Kosova.

Muharrem Nitaj naglasio je da svaki poslanik ima svoje argumente, međutim bilo je jasno izlaganje poslanika Sejdiu, da neće da učestvuje na glasanju i ne glasa dnevni red, ako se ne skine tačka 5. Znači, to je predlog i nek se postavi na glasanje, s predlogom poslanika Sejdiu, kako bi smo nastavili dalje.

Dnevni red se usvojio s izmenom predloženom od strane poslanika Dardan Sejdiu, da se skine tačka br. 5.

2. Usvajanje zapisnika sa sednice 10.4.2019. godine

Zapisnik sednice 10.4.2019.godine, usvojen je bez primedbi.

3. Razmatranje godišnjeg izveštaja Nezavisne Komisije za Rudnike i Minerale (NKRM) za 2018. godinu

Predsednica naglasila je da za danas imamo razmatranje godišnjeg izveštaja Nezavisne Komisije za rudnike i minerale (NKRM) za 2018. godine, i da predstavi ovaj izveštaj pozvali smo predstavnika NKRM-a. , Ona je naglasila da je rudarska aktivnost u Republici Kosovo regulisana Zakonom br. 03/L-163 o rudnicima i mineralima, izmenjen i dopunjen Zakonom br. 04/L-158. NKRM reguliše rudarske aktivnosti na Kosovo u skladu sa ovim zakonodavstvom kao i sa Rudarskom Strategijom. NKRM takođe je odgovorna za nadgledanje primene zakona br. 05/L-062 o bezbednosti na poslu i rudarskim aktivnostima. Kako bi se predstavio izveštaj, predsednica je dala reč predsedavajućem Komisije, g. Musa Shabani.

Musa Shabani (NKRM), naglasio je da izveštaj o radu NKRM za 2018. godinu je izrađen na osnovu formata za izveštavanje nezavisnih agencija pri Skupštini Republike Kosovo. Rudarska industrija u 2018. godini, u odnosu na prethodnu, postigla je pozitivne rezultate, što se tiče licenciranja i pada što se tiče prikupljanja budžeta. Izveštaj o radu sadrži rad i aktivnosti NKRM-a u svim oblastima uzimajući u obzir i preporuke koje su izašle tokom nadgledanja i procene rada NKRM-a od strane parlamentarnih komisija i nacionalnog revizora. Tokom 2018. godine, minerali koji se koriste prema kategorijama su: metalni minerali, Pb-Zn (173,243.96 tona); Ni-Co (431,630.06 tona); energetski minerali (lignit) 7,169,767.00 tona). Tokom 2018. godine, Odbor NKRM-a je održao 32 svoja redovna sastanka, tokom kojih je razmotrio 283 zahteva za licencu i dozvole. NKRM je takođe tokom iste godine primio svega 270 zahteva za licence i dozvole, dok su izdate 218 licenci i dozvola, gde za istraživanja su 97, korišćenje 39 i dozvole za posebne aktivnosti su bile 82. NKRM je odbilo 63 zahteva za licencu i dozvolu kao posledica neispunjavanja uslova, od kojih 35 je za istraživanja, 14 za korišćenje kao i 21 zahtev za posebne aktivnosti. Inspektorat NKRM tokom 2018. godine, imalo je visoku dinamiku poseta i terenskih inspekcija. Tokom ove godine, pratila su se 91 krivičnih prijava u nadležnim tužilaštvima, na osnovu izveštaja koja su došla sa terena, za dejstvo bez licenci i u toku su razmatranja od strane nadležnih sudova. NKRM je tokom 2018. godine, pripremila 93 Odluke o administrativnim novčanim kaznama vezano za dejstva bez licence, poštujući zakon i zakonske propise na snazi, kao i 116 predloga za izvršenje. NKRM tokom ovog perioda je nastavila da koordiniše aktivnosti sa ostalim institucijama vezano za bolje upravljanje sektora rudnika, obuhvatajući i sve opštinske inspektore, ministarstvo sredine i prostornog planiranja, policiju kao i Agenciju šuma Kosova. Kao izazov za postizanje ciljeva predviđenim za budućnost su: reforma u rudarskom sektoru putem izmena zakona, jer je izrađen novi zakon ali se još nije usvojio u Skupštini; poboljšanje kvaliteta i radne bezbednosti u rudarskim aktivnostima, kašnjenja u tretiranju predmeta predstavljenim pred sudovima, problemi sa neformalnom ekonomijom u rudarskom sektoru i među-institucionalna saradnja; prikupljanje dugova; ostvarivanje plana i upravljanje rudarskim resursima; usklađivanje ostalih zakona za rudnike i minerale; kao što je slučaj sa Zakonom o šumama. I na kraju, naglasio je da od onih koji su bili u prošlosti, danas, sektor rudarstva na Kosovu je u unapređenoj fazi.

Predsednica, vezano za novi zakon o rudnicima i mineralima, naglasila je da su se na drugom čitanju glasali svi amandmani koji unapređuju sektor rudarstva, što se tiče zakonske infrastrukture, međutim nekoliko poslanika Skupštine Kosova, naravno pod uticajem određenih interesnih grupa, koje nisu zainteresovane da se ovaj sektor razvije, ometaju i suzdržavaju se od glasanja i nemamo zato dovoljan broj glasova za usvajanje ovog zakona u celini. Ovaj zakon se vrti već godinu dana, na svakoj sednici Skupštine. U nastavku Predsednica je postavila nekoliko pitanja i komentare za predstavnike NKRM-a kao što su: Da li se u potpunosti pokrio rudarski sistem zakonima i podzakonskim aktima. Da li se poštuje trajanje licenci, kao što je zakonom predviđeno. Da li se daju licence za zanatsko korišćenje građevinskih minerala. Koja je priroda razloga za odbijanje zahteva za licence i dozvole uopšteno. Zašto se dešava nisko ostvarivanje korišćenja metalnih i nemetalnih minerala u odnosu na plan. Kako su došli do ovih podataka i da li postoji rizik od korišćenja ovih minerala, što se ne izlažu kako bi izbegli plaćanje rente minerala. Bilo bi potrebno da se dostavi jedan izveštaj zašto su se delimično re-kultivisali, a zašto neki drugi nisu. Da li postoje slučajevi gde se uopšte ne podnosi zahtev za ponovnu kvalifikaciju i rudnički operator nakon korišćenja ostavlja površinu nekultivisanu. Pitanje inspekcije trebalo bi imati više obuhvata, u odnosu na analitički pristup a ne samo statistički, uz vršenje upoređivanja inspekcija tokom prethodnih godina i uticaja u sprečavanju i zaustavljanju

nezakonitih aktivnosti. Da li se postigla institucionalna koordinacija u sprečavanju nezakonitih operacija. Ako se nije postigla institucionalna koordinacija gde su prepreke koje ne omogućavaju da se postigne ova institucionalna koordinacija. Kada se očekuje da se postigne bolja koordinacija za sprečavanje ilegalnih operacija. Da li je dovoljan postojeći zakonski okvir da se spreče ilegalne operacije, ali i u razvoju rudničkog sektora i koje su ostale aktivnosti koje se mogu poduzeti, u slučaju negiranja odgovornosti od strane ostalih institucija. Ona na kraju je zahtevala od predstavnika NKRM da elaboriraju njihov zahtev prosleđen u zadnje vreme pred komisijom, i da razjasne gde stoji problem.

Dardan Sejdiu, postavio je pitanje koje vrste aktivnosti su nelegalne operacije. Da li je neki geografski region gde su više naglašene ove ilegalne aktivnosti.

Memli Krasniqi, postavio je pitanje gde stoji problem da plan za ONE STOP SHOP još nije u funkciji. Kako vam možemo pomoći da vodimo dalje ovaj proces. Takođe i strani investitori kada dolaze imaju brojne izazove vezano za dobavljanje licenci i trajanje istih, pogotovo što se tiče licenci od strane Agencije za šume, koje su ograničene na pet godina i samo na pet hektara. Da li ste razmotrili mogućnost kako tretirati ovaj problem do usvajanja novog zakona.

Musa Shabani (NKRM), odgovorio je na pitanja poslanika i naglasio je da funkcionalizacija ONE STOP SHOP-a se zavisi od usvajanja novog zakona za rudnike i minerale, jer je ovim zakonom predviđeno stvaranje ONE STOP SHOP za rudarski sektor. Za ONE STOP SHOP, diskutovali smo sa ministarstvima i opštinama i slažu se sa stvaranjem istih. I trajanje licenci u istini je izazov i obeshrabruje investitore. Prema zakonu o rudnicima i mineralima, licence su dugoročne ali nažalost postoji jedno administrativno uputstvo Ministarstva poljoprivrede, koja ne dopušta Agenciji šuma Kosova (AŠK) da da na korišćenje površinu veću od 5 hektara i sa dužim trajanjem od 5 godina. Ovo ograničava mnogo mogućnost razvoja modernog rudarskog sektora, kao što je u razvijenim državama. Pričali smo sa AŠK-om i tražili smo da se izmeni ovo administrativno uputstvo, ali rekli su da je u toku izmena zakona, naše komentare su inkorporisali, međutim i taj zakon je ostao takođe ne usvojen. Ilegalne operacije, uglavnom u zonama u okolini reka i nalaze se regionu Peći, Đakovice, Prizrena i Kamenice. Licence za šljunak u okolini reke ne postoje. Mi primenjujemo zakone na snazi ali postoji potreba za zakonske reforme, koje su se predložile novim zakonom, koji se očekuje usvojiti. Uglavnom, trajanje licenci za istraživanje, se poštuje. Kod metalnih minerala svi licencirani za istraživanje još nisu aplicirali za licencu za korišćenje. Samo je jedan u posedovanju prava licenci. Licence za zanatsko korišćenje, u maloj stopi građevinskih minerala se dodeljuju opštinama ali ima i onih koje deluju bez licence. Priroda odbijanja licenci je uglavnom zbog nedostatka dokaza da li poseduju dovoljno finansijskih sredstava da se dalje razvijaju. Postoji pojava niskog ostvarivanja rudničkog korišćenja ako se uporedi sa planom i to smo uputili MER-u ali MER nije bio spreman da nas podrži i da izvrši bolje planiranje, kao i za jedan period da se zaustavi davanje licenci. Bilo koja rudarska aktivnost sa licencom ne može da se izvuče iz troškova rudarstva, jer se geodetska merenja vrše i verifikuju od strane NKRM. Što se tiče reklamacije, preduzeće koje ima dozvolu treba da ima i projekat rekultivisanja Po završetku rudnika, međuinstitucionalna komisija sa relevantnim ministarstvima izlazi na teren i verifikuje rekultivisanje, a zatim dobija dozvolu za konačno zatvaranje tog rudnika. Postoje slučajevi kada reklamacija postaje parcijalna, jer se postupno vraća, u zavisnosti od korišćenja.

Predsednica postavila je pitanje: Da li postoje kompanije zainteresovane za minerale koji se nalaze u područjima od posebnog interesa? Ima li žalbi interesnih strana koje se odnose na dugotrajne i birokratske procedure u sektoru rudarstva?

Memli Krasniqi on je primetio da smo iz odgovora shvatili da, izgleda, kompanije tokom istraživanja nisu pronašle metalne minerale koji će nastaviti da eksploatišu. Nije počela s radom nijedna metalna ruda, gde je problem? Ima li u ovoj zemlji metalnih minerala? Postoje li metalni minerali u područjima od posebnog interesa?

Musa Shabani (NKRM), pojasnio je da, što se tiče metalnih minerala, izvan područja od posebnog interesa, geološke formacije koje se nalaze u kosovskoj zemlji takođe imaju prostor za pronalaženje metalnih minerala. Međutim, područja od interesa koja su proglašena od strane Vlade su područja koja su bila predratna istraživanja, gde su ta istraživanja tada sprovedena od strane institucija bivše Jugoslavije i Trepče. Ne možemo reći da, ako do danas nisu pronađeni, da se neće naći u budućnosti. Metode istraživanja napreduju i potražnja za metalnim mineralima se povećala u svetu. NKRM nije kompetentna da prima prijave za posebne oblasti od interesa. Takvi zahtevi se podnose direktno Vladi Republike Kosovo.

Festim Kutllovci (NKRM), dodaje da postoji i ilegalna upotreba uglja na području Vučitrna. Do 2017. godine škole su kupovale i uglj ilegalnog porijekla, ali kupovina uglja za škole je prekinuta. Ograničenje sa administrativnim uputstvom od strane Ministarstva poljoprivrede, dozvole za 5 hektara i trajanja od 5 godina, predstavlja problem i investitori ne smatraju da je to pogodno za investiranje. Želeli smo promeniti administrativno uputstvo, ali još uvek ga nisu promenili. Što se tiče prodaje uglja, samo KEK ima pravo da prodaje uglj.

Musa Shabani (NKRM), u vezi sa pismom koje je NKRM juče poslao Komisiji za ekonomski razvoj, pojasnio da ima veze sa slučajem u kome je tužilaštvo Kosova podnelo istragu NKRM-u u vezi sa slučajem iz 2013. godine, koji je tada bio na sudu i zatražio da trenutni odbor ponovo donese odluku. Sadašnji odbor je doneo odluku, na osnovu Zakona o rudnicima i mineralima i odlučio je da odbije da nastavi tu licencu, a onda je kompanija podnela krivične prijave. Radi se o kompaniji "Kosova Metal Resource".

Nakon diskusija komisija je jednoglasno donela sledeći:

Zaključak

Usvaja se godišnji izveštaj Nezavisne Komisije za rudnike i minerale (NKRM), za 2018. godinu

4. Razmatranje izveštaja učinka centralnih javnih preduzeća za 2017. godinu

Predsednica rekla je da je izveštaj o radu centralnih javnih preduzeća za 2017. pregledan na jednom od prethodnih sednica, gde je nakon rasprava Komisija zatražila dodatni finansijski izveštaj za 2018. godinu kako bi se uporedio s 2017. godine. Danas imamo pred sobom dodatni izveštaj i imamo tačku u dnevnom redu, razmatranje izveštaja o učinku, uključujući finansijski izveštaj za 2018. Nakon toga, Predsednica je dala reč predstavniku MER, g. Adem Ahmetaj.

Adem Ahmetaj, MER (Jedinica za politike i nadgledanje javnih preduzeća – JPNJP), rekao je da je na jednoj od prethodnih sastanaka ministar Lluca predstavio komisiji izveštaj o učinku centralnih javnih preduzeća za 2017. godinu, ali su ga poslanici zamolili da donesu finansijski izveštaj za 2018. Finansijski izveštaj za 2018. je pripremljen, ali je nacrt bez da je proveren, koji izveštaj ste dobili i mi smo ovde da bismo dali prava objašnjenja.

Dardan Sejdiu rekao je da Telekom Kosova, gde su predstavljeni troškovi navodi: „32 miliona evra za ostale troškove“. Što to obuhvata?

Shahe Kukaj- Krasniqi (MER), razjasnila je da se zahtevao samo sažetak a ne i detaljan opis svih troškova. Tih 32 miliona evra obuhvataju operativne troškove.

Nakon diskusija komisija je sa 5 (pet) glasa „Za“ i 1 (jedan) „uzdržan“ donela sledeći:

Zaključak

Usvaja se izveštaj o učinku centralnih javnih preduzeća za 2017. godinu.

**5. Razno
Tekuća pitanja**

Predsednica informisala je poslanike da će se 31. maja 2019. godine, u 10.00 do 12.00 časova, održati sastanak sa Američkom privrednom komorom, u hotelu "Nartel", na njihov zahtev, na temu: "Izrada politika koje utiču na privatni sektor , kao i ekonomski razvoj zemlje uopšte ". Takođe, na njihov zahtev, istog dana, od 13.00 do 14.00 časova, u zgradi Skupštine održaće se sastanak sa Svetskom bankom o "Reformi u oblasti inspekcija".

Sednica je završena u 14.30 časova.

Pripremlilo: Pomoćno osoblje komisije.

Predsednica komisije,

Sala BERISHA SHALA